UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianae, 1661

90 Placat discordes pars nonagesima fratres.

urn:nbn:de:hbz:466:1-62953

Visual Library

minoribus dilectionem impenderent, vera *a* concordia fieret, & ex diverſitate contextio, & recte officiorum gereretur adminiſtratio ſingulorum. Neque enim univerſitas alia poterat ratione ſubſiſtere, niſi hujuſmodi magnus eam differentiæ ordo ſervaret. Quia verò quæque creatura in una, eademq; qualitate *b* gubernari, vel vivere non poteſt, cœleſtium militiarum exemplar nos inſtruit: quia dum ſunt Angeli, & ſunt Archangeli, liquet, quia non ſunt æquales, ſed in poteſtate & ordine (ſicut noſtis) differt alter *c* ab altero.

DISTINCTIO XC.

1 ps *LItigioſus quoque prohibetur ordinari, quia qui ſua poteſtate diſcordantes ad concordiam debet attrahere, qui oblationes diſſidentium prohibetur recipere, nequaquam litigandi facilitate alios ad diſſidium debet provocare.*

C. I. ¶ *Clerici diſcordes dejiciantur, vel revocentur ad concordiam.*

Unde in concilio Carthaginenſi quarto, *c.59. legitur.*

DIſcordantes *d* clericos Epiſcopus vel ratione, vel poteſtate ad concordiam trahat: inobedientes ſynodus per audientiam damnet.

C. II. ¶ *Diſſidentium fratrum, in eccleſia oblationum dona non recipiantur.*

Item ex eodem, *c.93. & 94.*

OBlationes *e* diſſidentium fratrum neque in ſacrario, neque in gazophylacio recipiantur. *Similiter.* f ¶ Dona eorum, qui pauperes opprimunt, à ſacerdotibus refutanda ſunt.

C. III. ¶ *Extra eccleſiam eſſe probatur, qui pacem cum proximo non habet.*

Item Cyprianus *de unitate eccleſiæ.*

NEque *g* ad Cain munera reſpexit Deus. Neque enim pacatum habere Deum poterat, qui cum fratre pacem per zeli diſcordiam non habebat. Quam ſibi igitur pacem promittunt inimici fratrum? quæ ſacrificia celebrare ſe credunt æmuli ſacerdotum? An ſecum eſſe Chriſtum, cùm collecti fuerint, opinantur, qui extra Chriſti eccleſiam colliguntur? Tales etiamſi occiſi in confeſſione nominis fuerint, macula iſta, nec ſanguine abluitur. Inexpiabilis, & gravis culpa diſcordiæ nec paſſione purgatur.

C. IV. ¶ *Murmurantes à fratrum unitate alieni efficiantur.*

Item ex octava ſynodo.

ALienus ſit à fratrum unitate, qui murmurat, & opus ejus abjiciatur, qui murmurans 1 extiterit: ne pœnam murmurantium incurrat: de qua Apoſtolus *h* dicit. [Neq; murmuraveritis, ſicut quidam murmuraverunt, & perierunt ab exterminatore.] juxta 2 menſuram itaq; operis peccator (quod in hac ſententia Apoſtoli plenius declaratur) ſacerdotis judicio pœniteat.

In libello B. Baſilii de inſtitutis monachorum Rufino interprete (qui nuper Coloniæ cum regula B. Benedicti eſt impreſſus) cap. 42. in ultima reſponſione habetur prima pars hujus capitis uſque ad ver. abjiciatur.

1 ¶ Qui murmurans] *Ejuſdem libelli, cap. 50. penultima interrogatio ſic habet.* Si verò etiam quis murmuret propter eſcam, quæ erga eum ſententia ſervabitur? Reſp. Ea, quæ circa eos, qui murmuraverunt in deſerto. Dicit enim Apoſtolus [neq; murmuraveritis, ſicut quidam eorum murmuraverunt, & perierunt ab exterminatore.]

2 ¶ Iuxta] *Hæc pars non habetur in eo Baſilii loco. Apud Burchardum verò & Ivonem (à quibus citatur ex concilio Mogunt.) ſic legitur,* juxta menſuram, opusque peccati, quia in hoc ſententia, &c.

C. V. ¶ *Corripiantur, qui rixas & contentiones amant.*

Item ex eodem.

SI *a* quis monachus 1 *b* contentiones, vel rixas amaverit, vel manifeſtum convicium fratri intulerit, juxta arbitrium rectoris, modumq; peccati, diuturna expietur pœnitentia. *Item c.* ¶ Qui contentioſus, aut murmurans extiterit, ſecundùm arbitrium prioris tamdiu 2 pœniteat, quamdiu culpæ qualitas extat.

1 ¶ Si quis monachus] *Hanc priorem partem Burchardus, & Ivo citant ex concilio Agathenſi, in quo etiam habetur ex eodem librorum ſexdecim, lib.5. cap.22. abeſt autem fere ubique, etiam in multis Gratiani exemplaribus, vox,* monachus.

2 ¶ Tamdiu] *Apud Burchardum, & Ivonem (qui citant hanc partem poſteriorem ex Moguntino, habetur autem in libro ſententiarum Patrum, c.96. ex ſtatutis ſeniorum) legitur,* ita pœniteat, qualiter culpæ qualitas extat.

C. VI. ¶ *Diſſidentes Epiſcopi ad concordiam redire cogantur.*

Item ex concilio Carthaginenſi IV. *cap. 28.*

DIſſidentes *d* Epiſcopos, ſi non timor Dei, ſynodus reconciliet.

C. VII. ¶ *De eodem.*

Item ex eodem, *c.26.*

STudendum *e* eſt Epiſcopis, ut diſſidentes fratres, ſive clericos, ſive laicos, ad pacem magis, quàm ad judicium coërceant *f*.

C. VIII. ¶ *Non recipiantur dona eorum, qui pauperes opprimunt.*

Item ex eodem, *cap. 94.*

EOrum *g* qui pauperes opprimunt dona à ſacerdotibus ſunt refutanda.

C. IX. ¶ *A cœtu alienentur fidelium, qui ad concordiam redire contemnunt.*

Item ex concilio Agathenſi, *cap.31.*

PLacuit *h* etiam, ut (ſicut plerunq; fit) quicunq; odio aut longinqua inter ſe lite diſſenſerint, & ad pacem revocari diuturna *i* obſtinatione nequiverint, à ſacerdotibus civitatis primitus arguantur. Qui ſi inimicitias deponere pernicioſa intentione noluerint, de eccleſiæ cœtu juſtiſſima excommunicatione pellantur.

C. X. ¶ *Inediis maceretur acerrimis, qui fratri ſuo reconciliari noluerit.*

Item Fabianus Papa.

SI quis *k* contriſtatus noluerit reconciliari fratri ſuo ſatisfaciente eo qui contriſtavit, acerrimis maceretur inediis, uſque dum gratanti animo ſatisfactionem recipiat.

C. XI. ¶ *Epiſcopi ad pacem firmiter tenendam viciſſim ſibi conſilium & auxilium præſtent.*

Item Innocentius ſecundus.

2 ps PRæcipimus, *l* ut Epiſcopi ad ſolum Deum & ſalutem populi habentes reſpectum, omni tepiditate ſemota, ad pacem firmiter tenendam mutuum ſibi co...

a *Una concordia fieret ex diverſitate contextio.*] orig. b *æqualitate. Bon.* c *al. unus.* d *Burch. lib.2. cap.215. Ivo p.6. c.290.* e *Burch. l.4. c.38. & 39. Ivo p.2. c.47. & 48.* f *Infrà, c. eorum.* g *Burch. l.9. cap.52. & 54. Ivo p.13. cap.35. & 53. Ex concilio Moguntino.* h *1. Cor. 10.*

a *In regula Iſidori, cap.17. Burch. l.10. c.62. Ivo part.13. ca...* b *abeſt à multis exempl.* c *In libr. ſententiarum Patrum, c...* *ex ſtatutis ſeniorum. Burch. l.10. c.53. Ivo p.13. cap.54.* d *Burch. l.1. c.62. Ivo p.5. cap.172.* e *Burch. lib.2. cap.101. Ivo p.5. cap...* f *cohortentur.*] *vera lectio.* g *Sup. ead. oblationes. Burch. l... c.39. Ivo p.2. cap.48.* h *Burch. lib.10. c.61. Ivo p.13. c.62.* i ... *diutina intentione.* k *Burch. l.10. c.59. Ivo part. 13. c.61. ex Fabiano.* l *In concil. Lateranen. c.9. extra de treuga, & pace...* *præcipimus. ex Alex.3.*

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſilium & auxilium præbeant: neque hoc alicujus amore vel odio prætermittant. Quòd ſi quis in hoc Dei opere tepidus inventus fuerit, damnum propriæ dignitatis incurrat.

C. XII. ¶ *Expellendi ſunt à communione fidelium, qui ſibi invicem reconciliari noluerint.*

Item Victor Papa *ad Afros, epiſt. 2.*

PErlatum *a* eſt ad ſedem Apoſtolicam, aliquos veſtrûm nocere fratribus *b* velle, & ut cadant decertare: ſimiliter in ſacramentis diſcrepare: & ob id contentiones, & æmulationes fieri inter vos: à quibus diſſenſionibus vos avertere, & in his omnibus concordare, & opem ferre viciſſim mandamus. Nam ſi hoc agere citò neglexeritis, & viciſſim reconciliari non ſtudueritis, ab Apoſtolicæ ſedis, & totius eccleſiæ communione vos pelli non dubitetis.

DISTINCTIO XCI.

1 ps QVi autem turpi lucro, vel inhoneſto negotio victum ſibi quærere prohibentur, de oblationibus eccleſiæ ſtipendia conſequantur, proprio artificiolo, c vel agricultura (exemplo Apoſtoli, d qui de labore manuum vivebat) ſibi neceſſaria inveniat: ita tamen, ut occaſione ſui operis vigiliis eccleſia non deſit. Quod abſque inæqualitate ſui corporis nulli impune conceditur.*

C. I. ¶ *Corripiantur clerici, qui officiis matutinis, vel veſpertinis ſe ſubtrahunt.*

Unde Pelagius *e* Papa.

ELeutherius *f* Frater & Coëpiſcopus noſter queritur clericos ſuos ſibi contra canones ſuperbire, & id quod nobis jubentibus facta in ſcrinio cautione promiſit, ut quotidianis diebus vigiliæ in ejus celebrarentur eccleſia, illis contemnentibus implere non poſſe, ſed magis unumquemque ſuis (poſtpoſito eccleſiæ ſervitio) vacare negotiis. Et ideo experientia tua eos, quos tibi eſſe oſtenderit contumaces, debita objurgatione compeſce, & modis omnibus vigiliis vacare compelle.

C. II. ¶ *De eodem.*

[*Item* ex concilio Nannetenſi.]

PResbyter *g* mane, matutinali officio expleto, penſum ſervitutis ſuæ, canendo primam, tertiam, ſextam, nonamque perſolvat; ita tamen ut poſtea horis competentibus, & ſignis deſignantibus juxta poſſibilitatem aut à ſe, aut à ſcholaribus publicè compleantur. Deinde peractis horis, infirmis viſitatis, ſi voluerit, ad opus rurale exeat jejunus, ut iterum neceſſitatibus peregrinorum, & hoſpitum, ſive diverſorum commeantium, infirmorum quoque, atque defunctorum ſuccurrere poſſit, uſque ad ſtatutam horam pro qualitate temporis & opportunitate. *h Item ex dictis S. Benedi.* i ¶ Propheta dicente. [Septies in die laudem dixi tibi:] qui ſeptenarius ſacratus numerus à nobis ſic implebitur, ſi matutinæ, primæ, tertiæ, ſextæ, nonæ, veſperæ, completoriique tempore noſtræ ſervitutis officia perſolvamus: quia de his dixit propheta k [Septies in die laudem dixi tibi.] Nam de nocturnis vigiliis idem ipſe Propheta ait [Media nocte ſurgebam ad confitendum tibi.] Ergo his temporibus referamus laudes creatori noſtro ſuper judicia juſtitiæ ſuæ.

a *Pann. l. 8. cap. 147. Poly. l. 4. tit. 13.* b *al. fratres.* c *al. artificio.* d *Act. 2. & 1. Cor. 4. 1. Theſſ. 2. & 2. Theſſ. 3.* e *al. Gelaſius.* f *Anſ. l. 7. c. 165.* g *extra de cele. miſ. ca. 1. ex Agathenſi. Bur. l. 2. c. 104. Ivo p. 6. cap. 181. ex Nannetenſi.* h *al. opportunitatis.* i *In reg. S. Benedicti, cap. 16. Bur. l. 2. cap. 105. Ivo p. 6. cap. 212.* k *Pſal. 118.*

C. III. ¶ *Sine officii detrimento, artificiolo ſibi clericus neceſſaria quærat.*

Item in concilio quarto Carthaginenſi, *c. 52. & 49.*

CLericus *a* victum & veſtimentum ſibi artificiolo, vel agricultura, abſque officii ſui duntaxat detrimento, paret. *b Item.* c ¶ Clericus, qui abſque corpuſculi ſui inæqualitate vigiliis *d* deeſt, ſtipendio privatus 1 excommunicetur.

1 ¶ Privatus] *In poſtrema Colonienſi conciliorum editione legitur,* privetur. *Sed in vetuſtioribus Colonienſibus, duabus Pariſienſibus exemplaribus, duobus hujus concilii manuſcriptis Vaticanis, & uno Sorienſi regio legitur quemadmodum apud Gratianum.*

C. IV. ¶ *De eodem.*

Item ex eodem, *c. 51. 53. & 48. & 50.*

CLericus, *e* quantumlibet verbo Dei eruditus, artificiolo victum quærat. *Item. f* ¶ Omnes clerici, qui ad operandum validi ſunt, & artificiola, & literas diſcant. Qui verò non emendo aliquid in nundinis, vel in foro deambulant, ab officio ſuo degradentur. Interemptores 1 autem ab officio declinantes, vel negligentiùs agentes, ab officio ſuo removeantur.

¶ *Caput hoc confectum eſt ex multis capitibus Carthaginenſis quarti, non ſuo ordine diſpoſitis.*

1 ¶ Interemptores] *In exemplaribus concilii etiam manuſcriptis legitur,* clericum inter tentationes ab officio ſuo declinantem, vel negligentiùs agentem, ab officio ſuo removendum. *Contra enim in canone 42. jubet,* clericum inter tentationes officio ſuo incubantem, gradibus ſublimandum. *Sed ob gloſſam non eſt mutatum. De tentationibus verò, ob quas (præter tyrannorum perſecutionem) aliqui clerici officium ſuum deſerebant, agit B. Ambroſius, epiſt. 17.*

C. V. ¶ *De eodem.*

Item ex concilio Aurelianenſi 1. *c. 30.*

CLerici verò, qui ad opus ſanctum adeſſe contempſerint, ſecundùm arbitrium Epiſcopi eccleſiaſticam ſuſcipiant diſciplinam.

DISTINCTIO XCII.

1 ps *CVm autem ad eccleſiam venerint, corde magis, quàm voce Deo cantandum meminerint.*

C. I. ¶ *Corde, non voce tantùm Deum laudare debemus.*

Unde Hieronymus *lib. 2. comment. ad cap. 5. epiſtolæ ad Epheſios.*

CAntantes *g* & pſallentes in cordibus veſtris Domino.] Audiant hæc adoleſcentuli: audiant ii, quibus pſallendi in eccleſia officium eſt: Deo non voce, ſed corde cantandum: nec in tragœdorum modum guttur & fauces dulci medicamine liniendæ *h* ſunt, ut in eccleſia Theatrales moduli audiantur, & cantica, ſed in timore, in opere, in ſcientia ſcripturarum.

Ab officio autem cantandi & pſallendi Diaconi inveniuntur exempti; ne dum vocis modulationi ſtudent, altaris miniſteria negligant.

C. II. ¶ *Cantandi officium Diaconi ſibi non uſurpent.*

Unde Gregorius *l. 4. epiſt. 44. ſeu c. 88. & l. 12. poſt finem epiſtolarum in concilio ab ipſo habito.*

IN *i* ſancta Romana eccleſia dudum conſuetudo eſt valde reprehenſibilis exorta, ut quidam ad ſacri altaris miniſterium 1 cantores eligantur, & in diaconatus ordine conſtituti, modulationi vocis inſerviant,

a *Bur. l. 2. c. 303. Ivo p. 7. c. 180.* b *al. apparet.* c *Cap. 49.* d *diſt. 92. c. 8.* e *Bur. l. 2. c. 102. Ivo p. 6. c. 179. & 180.* f *C. 13. C. 48. Bur. l. 2. cap. 210. Ivo p. 6. cap. 285. Bur. l. 2. cap. 51. C. 50.* g *Anſ. l. 7. cap. 70. Eph. 5.* h *al. colliniendas, ut.* i *Anſ. l. 7. cap. 69. Poly. l. 4. tit. 3. Ivo p. 2. cap. 79.*